

JOSEP MESTRES I QUADRENY, NÚRIA ARAMON I STEIN, *Vocabulari Català de Música*, Barcelona, Editorial Millà, 1983, 151 pp.; 12,1 cm. ISBN 84-7304-099-6.

Difícil esdevé la tasca que els autors del present vocabulari s'han proposat, en oferir als estudiosos i professionals de la música un instrument bàsic de treball, dins l'àmbit lingüístic català. Les dificultats d'aquesta tasca de peoners són les inherents a tota mena de plantejament sistemàtic en una branca específica de la terminologia: des de la limitació ideal dels mots i vocables, fins a la coherència de la proposta, adés pel que fa als pressupòsits filològics, adés per l'ordenament convencional de les accepcions i llur contingut semàntic.

L'encert de la tria és evident, i cal felicitar-nos-en. Els autors exposen en el pròleg els criteris bàsics de l'obra, així com la motivació, ús i funció del present repertori. En aquest aspecte és del tot positiu: el llibre aconsegueix amb el desig primari palesat al Congrés de Cultura Catalana (1977), entenent que no es tracta d'un diccionari tècnic sinó d'un vocabulari, és a dir, una eina d'urgència.

Josep M. Mestre i Quadreny ha tingut cura de la temàtica pròpiament musical, amb una reeixida posta a punt del llenguatge de la música contemporània; Núria Aramon i Stein ha dut a terme una excel·lent tasca de fixació terminològica, seguint els criteris filològics *ad hoc*.

Tot i que l'obra és útil i justifica la manca bibliogràfica i terminològica que fins ara hi havia a la nostra llengua, crec que, potser en una altra edició, es podrien tenir en compte alguns aspectes concrets per millorar

la seva estructura: em refereixo a una major coherència en els detalls tècnics que no sempre apareixen uniformes en l'edició present (tessitura, material, ús, ordenació diacrònica), així com a l'augment d'accepcions bàsiques o la correcció de continguts en alguns, molts pocs, casos. De tota manera el *Vocabulari Català de Música* aconsegueix la seva missió fonamental de posar a l'abast del públic una eina imprescindible de treball.

F. Bonastre

LEOPOLD VORREITER, *Die Schönsten Musikinstrumente Des Altertums*, Frankfurt Main: Verlag Das Musikinstrument, 1983, 216 p. il.; 27 cm. ISBN 3-920112-94-6.

El professor i organòleg Leopold Vorreiter ha elaborat, amb el suggerent títol «Els més bells instruments de l'Antiguitat», una panoràmica de l'instrumentari de les antigues cultures mediterrànies: Egipte, Pròxim Orient, Àsia Menor, Illes de l'Egeu, Grècia, Macedònia, Hel·lespont, Illes Jòniques, Itàlia i Sicília, Roma, *Hispania* i la Gàl·lia. Partint de les dades iconogràfiques paleses en les fonts històriques, l'esmentat estudiós ha reconstruït amb tota cura l'estadi ideal (bé que raonat tècnicament) dels diversos instruments, que, en nombre de 143, constitueixen un ric repertori de les passades cultures. La informació gràfica es complementa amb uns mapes sectoritzats de cadascuna de les citades cultures, la qual cosa esdevé un ajut eficaç vers la comprensió especial del fet organològic; alguns d'ells, emperò (i especialment el de la *Hispania*) no posseeixen una normalització lingüís-

tico-històrica dels topònims: per exemple, *Cartagena* (per *Cartago Nova*), Saragossa (per *Caesaraugusta*), Mérida (per *Emerita Augusta*), Tarraca (per *Tarraco*), etc.

Això no és obstacle per a lloar el treball minuciós, profund i imaginatiu de l'obra del professor doctor Leopold Vorreiter, que ultrapassa les línies habituals en aquesta mena d'estudis, atesa l'abundant bibliografia ja existent sobre el tema, de la qual n'és una bona i recixida mostra.

F. Bonastre

JOSEP CRIVILLÉ I BARGALLÓ, *Música Tradicional Catalana: III Danses*, Barcelona, Clivis, 1983, 526 pp.; 21,5 cm. Col·lecció Neuma, 6. ISBN 84-85927-06-0. Volum III.

En el present volum, tercer de la sèrie *Música Tradicional Catalana*, el professor Josep Crivillé i Bargalló, cap del Departament d'Etnomusicologia del C.S.I.C. (Barcelona), dedica l'estudi a les danses de Catalunya, partint d'aportacions documentals conegudes i incorporant-n'hi moltes d'inèdites. L'univers expositiu i especulatiu de les cinc-cents quaranta melodies instrumentals d'arrel catalana, és aïllat de les referències coreogràfiques, atent només a l'àrea estrictament musical. En un estudi previ, l'autor analitza els esquemes formals del repertori instrumental (bé que no exhaustivament), l'articulació amb els diversos instruments (flauta i tambor, gralla, cornamusa, sac de gemecs) i formacions instrumentals (especialment la cobla), i tanmateix la morfologia del repertori, atenent els aspectes melòdics, rítmics i harmònics, i l'exposició dels criteris de

l'edició, que es complementen amb un índex de fonts, adés per esquemes formals, adés per atribució instrumental; una bibliografia de referència clou aquesta obra.

L'estudi de Josep Crivillé és el resultat d'un difícil equilibri (ben aconseguit, certament) entre el rigor musicològic i la claredat d'exposició, que situa l'obra en la categoria dels manuals bàsics i imprescindibles per a la història de la nostra música tradicional. Cal felicitar l'autor per aquesta tasca, i encoratjar l'editorial a prosseguir la línia fa uns anys iniciada. L'obra ha estat publicada amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

F. Bonastre

JOSÉ CLIMENT, *Fondos Musicales de la Región Valenciana II: Real Colegio de Corpus Christi («Patriarca»)*, Valencia, Institución Alfonso el Magnánimo, Diputación Provincial de Valencia, 1984, 849 pp.; 24 cm. ISBN 84-00-05661-2.

L'actividad musicològica del canonge Josep Climent destaca, des de fa molts anys, en l'àmbit d'aquesta disciplina al País Valencià. Transcriptor de Comes i Cabanilles i estudiós del repertori organístic, Climent es dedica també a l'arxivologia musical, de tanta transcendència en el nostre país, mancat d'una tasca sistemàtica en aquests estudis. Una bella mostra és el segon volum de la sèrie *Fondos Musicales de la Región Valenciana*, dedicat a l'Arxiu Musical del Col·legi de Corpus Christi («Patriarca»). Anteriorment edità el de la Catedral Metropolitana.